

**נוסח תובענה ייצוגית לפי סעיף 5(א)(1)
לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006**

**בבית המשפט המחוזי
תל-אביב-יפו**

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו
א 1207/08
יורם דהן ב. הראל בע"מ - חברה

ת.פתיחה: 18/02/08 סדר דין: רגיל

התובעים:

1. יורם דהן ת.ז. 024479685
מרחוב הבנים 111/1, נט ציונה
2. אבי מיצ'ל ת.ז. 024253262
מרחוב יעקוב 14, ראשון לציון
3. אביבה רוזנפלד ת.ז. 055312144
מרחוב התאנה 27, קריית גנים, רעננה

ע"י ב"כ עוה"ד ארנון גרפי ו/או משה הולצמן
ו/או יתזקאל הרשמן ו/או אבנר ארית ו/או
שלמה רוזנוסר ו/או משה פישר
(טל': 03-6083565; פקס': 03-6083567)

-נגד-

הנתבעות:

1. הראל חברה לביטוח בע"מ
ת.פ. 8-52-000407
מרחוב אבא הלל 3 (בית הראל), רמת גן.
(טל': 03-7547777)
2. ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ
א.ש. 2-57-000315
מרחוב התשמונאים 93, תל-אביב-יפו 67133
(טל' 03-5632828; פקס': 03-5612379)
3. מנודה מבטחים ביטוח בע"מ
ח.צ. 0-52-004254
מרחוב אלנבי 115, תל-אביב-יפו 61008
(טל': 03-7107777; פקס': 03-7107788)
4. איילון חברה לביטוח בע"מ
ת.צ. 9-52-004218
מרחוב אבא הלל סילבר 12 (בית איילון), רמת גן 52008
(טל': 03-7569090; פקס': 03-7569099)

מהות התובענה: תובענה ייצוגית

סכום התובענה: 100,000,000 ש"ח (על דרך האומדנה).

תובענה ייצוגית

תובענה ייצוגית

מוגשת בזאת תובענה ייצוגית על יסוד החלטתנו של בית המשפט הנכבד שניתנה ביום _____ לעניין קבלת הבקשה לאישור התובענה הייצוגית.

א. מנוא

1. עניינה של תובענה זו, בתמצית, הינה אי תשלום רכיב המע"מ על ידי הנתבעות, במעמדן כמבטחות, במסגרת תקבולי ביטוח ששולמו לתובעים, במעמדם כמבוטחים ו/או מוטבים (בביטוחי צד שלישי), בגין עלות התיקונים, ירידת ערך הרכב ועלות חוות דעת השמאים, אשר בעלות תשלומם נשאו התובעים.
2. ביתר פירוט, התובעים הגישו תובענות ביטוח כנגד הנתבעות, במעמדן כמבטחות, בגין נזקים שנגרמו לרכביהם על ידי צדדים שלישיים שהיו מבוטחים אצל הנתבעות.
3. התובעים נשאו בעלויות תיקון הרכבים על ידי המוסך (עבודה וחלקי חילוף) וכן בעלות חוות דעת השמאים, וחכל בצירוף מע"מ בגינם.
4. יחד עם זאת הנתבעות שילמו לתובעים, או למי מהם, את תקבולי הביטוח בגין עלות תיקון הרכבים וחוות דעת השמאי ללא רכיב המע"מ, הגם שזו שולם כדת וכדין על ידי התובעים, וכן לא שילמו לתובעים 1 ו-3 את רכיב המע"מ בגין ירידת ערך הרכב.
5. ההנחה של הנתבעות הייתה שהתובעים, כמו גם יתר חברי הקבוצה המיוצגת מקבלים החזרי מע"מ בדרך של ניכוי במס תשומות- הנחה שגויה לחלוטין כפי שיפורט להלן.
6. לפי הוק המע"מ ותקנותיו לא ניתן לנכות באופן מלא את המע"מ ששולם על ידי המבוטח ו/או המוטב בגין תיקון הרכב וחוות דעת השמאי אלא רק בשיעורים מסוימים וקבועים שנקבעו בתקנות המע"מ.
כך למשל, ניתן לנכות מס תשומות בגין המע"מ ברכב מאחר שעיקר שימוש הינו לצרכי העסק בשיעור של שני שלישי, וברכב שעיקר שימוש לא לצורכי העסק בשיעור של רבע (נציין כי התובעים 1 ו-2 יכולים לנכות מס תשומות בשיעור של שני שלישי, ואילו התובעת 3 אינה יכולה לנכות כלל מס תשומות בגין הוצאות על רכבה).
- לפיכך יוצא שאי תשלום רכיב המע"מ על ידי הנתבעות לידי התובעים, במסגרת תקבולי הביטוח, גורם לתובעים נזק וחסרון כיס בשיעור אותו חלק המע"מ אשר אינם יכולים לנכותו במסגרת מס תשומות וזאת על פי חזרות הדין, ולמעשה תקבולי הביטוח שולמו להם בחסר.
7. זאת ועוד, החל מיולי 2005 לא ניתן לנכות מס תשומות (מע"מ) בגין רכישת רכב מסחרי גם אם הינו לשימוש העסק. ברם, הנתבעות, בחישוב תקבולי הביטוח בגין ירידת ערך הרכב, מתייחסות לערך הרכב ללא המע"מ ששולם בגינו, ומכאן שתקבולי הביטוח בגין ירידת ערך הרכב מאז יולי 2005 ואילך משולמים בחסר לידי המבוטח.

8. הנתבעות משלמות למבוטח ו/או המוטב את חלק המע"מ שאינו ניתן לניכוי על ידו, אך זאת רק אם המבוטח מודע לכך, ופונה באופן יזום למבטחת בדרישה לקבל את רכיב המע"מ שלא שולם לו.

9. לטעמנו, על הנתבעות, כמו גם יתר חברות הביטוח, להביא מלכתחילה בחשבון את חלק המע"מ שאינו ניתן לניכוי על פי הדין על ידי המבוטח ו/או המוטב, עובר לחישוב תקבולי הביטוח ותשלומם, כחלק בלתי נפרד מתקבולי הביטוח, ולא להותיר עניין זה ליד המקרה או לדרישת יזומה על ידי המבוטח ו/או המוטב.

ומפרוזדורים של דברים נעבור לטרקלינה של התובענה.

ב. הצדדים

10. התובע 1 הינו עוסק מורשה שתחום עיסוקו הינו שיווק ותיקון מכשירי כושר.
11. התובע 2 הינו עוסק מורשה שתחום עיסוקו הינו במסגרות.
12. התובעת 3 הינה מורה לידיעת הארץ וכן עוסקת באמרגנות.
13. הנתבעת 1, "הראל", הינה חברה פרטית בבעלות מלאה של הראל השקעות בביטוח ופיננסים בע"מ, חברה ציבורית, שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב.
- הנתבעת 1 פעילה בשוק הביטוח מעל ל-70 שנה, וביחד עם החברה האחות דקלה חברה לביטוח בע"מ, מהווה כיום חלק מקבוצת הביטוח השלישית בגודלה בישראל "קבוצת הראל השקעות" עם נתח שוק של כ-17%. בענפי ביטוח כללי קבוצת הראל השקעות הינה קבוצת הביטוח השנייה בגודלה, בתחום הבריאות "קבוצת הראל השקעות" היא הגדולה והמובילה בשוק, ובביטוח חיים הינה הרביעית בגודלה.
14. הנתבעת 2, "ביטוח חקלאי", הינה אגודה שיתופית הרשומה בפנקס רשם האגודות השיתופיות ועוסקת במתן שירותי ביטוח בתחום הביטוח הכללי בלבד, הן במגזר הקיבוצי והן במגזר הפרטי.
15. הנתבעת 3, "מנורה", הינה חברת ביטוח אשר נפח השוק שלה הינו כ-10% מהפרמיות הנמכרות בארץ נתון המציב אותה במקום החמישי בביטוח כללי.
16. הנתבעת 4, "אייילון", הינה חברת ביטוח המספקת, בין היתר, שירותי ביטוח כללי.

ג. השתלשלות העניינים

ג.1. התובע 1

17. בפברואר 2006 רכש התובע 1 רכב מסחרי מסוג סיטרואן ג'מפי, מ.ר. 7745610 (להלן: "הסיטרואן") ושילם את מלוא התמורה בגין רכישתו בסך 58,500 ש"ח כולל מע"מ.

עותק השבונת- מס בגין רכישת הרכב הנ"ל מצורף לתביעה זו כחלק בלתי נפרד ממנה ומסומן כנספח "א".

"סיטרואן"
רכישה
נספח א'

18. נציין כי על פי תקנות המע"מ (תקנה 14) לא ניתן לקזז מס תשומות בגין תשלום מע"מ על רכישת רכבים מסחריים, ולפיכך התובע 1 לא קיזז מס תשומות בגין רכיב המע"מ ששילם על רכישת ה"סיטרוואן".
19. כשלושה חודשים לאחר רכישתו, בתאריך 15.5.06, נפגע ה"סיטרוואן" על ידי רכב אחר וכתוצאה מכך נגרמו נזקים שונים לרכב.
20. הרכב הפוגע היה מבוטח אצל הנתבעת 1, הראל חברה לביטוח בע"מ.
21. התובע תיקן את ה"סיטרוואן" אצל מוסך אשר בע"מ (להלן: "המוסך") שהוציא דרישת תשלום בגין חלקי חילוף ועבודה בסך כולל של 19,771 ש"ח (כולל מע"מ).
 העתק דרישת התשלום שהוצאה ביום 4.6.06 על ידי המוסך מצורף לתביעה זו כחלק בלתי נפרד ממנה ונסומן כנספח "ב".
22. התובע שילם למוסך את הסך הנ"ל של 19,771 ש"ח (כולל מע"מ), באמצעות שני שיקים מעותדים, האחד- בסך 2,800 ש"ח שזמן פירעונו ביום 15.7.06, והשני- בסך 16,971 ש"ח שזמן פירעונו ביום 15.8.06. שני השיקים הנ"ל נפרעו במלואם לידי המוסך.
23. השמאי אבי חביב שבדק את נזקי ה"סיטרוואן" כתוצאה מהתאונה הנ"ל קבע בחוות דעת מטעמו, הנושאת את התאריך 2.6.06, כדלקמן:-
- 23.1. עלות חלקי חילוף - 10,797 ש"ח
- 23.2. עלות עבודות תיקון- 5,410 ש"ח
- 23.3. סה"כ נזק (ביניים) (ללא מע"מ)- 16,207 ש"ח
- 23.4. ירידת ערך 5% (ללא מע"מ)- 2,446.35 ש"ח
- 23.5. סה"כ נזקים (ללא מע"מ)- 18,653.35 ש"ח
- העתק חוות דעתו הנ"ל של השמאי מצורף לתביעה זו כחלק בלתי נפרד ממנה ומסומן כנספח "ג".
24. התובע 1 שילם גם את שכר טרחתו של השמאי בסך של 1,600 ש"ח (כולל מע"מ) (1,373 ש"ח + מע"מ).
- עותק חשבונית- מס שהוציא השמאי לתובע בגין תשלום שכר טרחתו מצורף לתביעה זו כחלק בלתי נפרד ממנה ומסומן כנספח "ד".
25. הנתבעת 1 שילמה לתובע סך של 19,292 ש"ח לפי הפירוט כדלקמן:-
- 25.1. עבור תיקונים לפי דרישת השמאי (ללא מע"מ)- 16,207 ש"ח
- 25.2. עבור שכר טרחת השמאי (ללא מע"מ)- 1,373 ש"ח
- 25.3. בגין ירידת ערך הרכב - 1,712 ש"ח
 (בשיעור 5% ובניכוי 1.5% היסתתפות עצמית = 3.5% שווי הסיטרוואן (ללא מע"מ) 48,927 ש"ח X 3.5% = 1,712 ש"ח)
- 25.4. סה"כ- 19,292 ש"ח

"סיטרוואן"
 עלות מוסך
 נספח ב'

"סיטרוואן"
 חו"ד שמאי
 נספח ג'

"סיטרוואן"
 שכ"ט שמאי
 נספח ד'

"סיטרוואן"
תק' ביטוח
נספח ת'

עותקי כתב קבלה וסילוק וכן חוזעה על אישור התשלום מטעם הנתבעת 1 מצורף לתביעה זו כחלק בלתי נפרד ממנה ומסומן כנספח "ח".

26. נציין כי הנתבעת 1 לא העבירה לידי התובע 1 את רכיב המע"מ ששולם על ידו בגין תיקון הנוקים ל"סיטרוואן", ירידת ערך הרכב ושכר הטרחה ששולם על ידו לשמאי.

הנתבעת 1 לא העבירה לידי התובע 1 את רכיב המע"מ בגין התשלומים הנ"ל על יסוד הנחתה וקביעתה כי ביכולתו של התובע 1 לקזז את רכיבי המע"מ הנ"ל במלואם באמצעות מס תשומות, ובכך בעצם משופה התובע 1 במלוא נוקיו כולל רכיב המע"מ.

27. זאת ועוד, הנתבעת 1 הישבה את ההחזר בגין ירידת ערך ה"סיטרוואן" (בשיעור 3.5% מערך הרכב), כאשר "ערך" הרכב מבחינתה היה שווי ללא מע"מ (48,927 ש"ח) ולא ערכו המלא (57,000 ש"ח).

הנתבעת 1 ערכה את התחשיב הנ"ל מבלי להתחשב ברכיב המע"מ ששולם עם רכישת הרכב מתוך שחניחה כי היה ביכולתו של התובע לקזז את רכיב המע"מ שהתווסף על תמורת רכישת הרכב באמצעות מס תשומות.

28. ברם, וכפי שנפרט בהרחבה להלן, התובע לא קיזז ואינו יכול על פי הדין לקזז את מלוא רכיבי המע"מ הנ"ל באמצעות מס תשומות, ויוצא כי נגרם לו נזק כספי בגין אי קבלת רכיבי המע"מ הנ"ל ו/או אי הבאתם בתחשיב ירידת ערך הרכב על ידי הנתבעת.

"סיטרוואן"
ניכוי מע"מ
נספח ז'

עונק כרטסת מהנהלת החשבונות של התובע 1 לפיו קוזז מס תשומות מירבי-כפי שמתיר הדין- בשיעור שני שליש בלבד מחוצאות בגין מקרה הביטוח הנ"ל מצורף לתביעה זו כחלק בלתי נפרד ממנה ומסומן כנספח "ז".

ג. התובע 2- אירוע הביטוח הראשון

29. התובע 2 רכש רכב מסוג גי.אם.סי. סונומה SL (להלן: ה"סונומה") ושילם את מלוא תמורתו.

30. ביום 21.12.05 נפגעה ה"סונומה" על ידי רכב אחר וכתוצאה מכך נגרמו נזקים שונים ל"סונומה".

31. הרכב הפוגע, שהיה בבעלותו של קיבוץ נחשון, היה מבוטח אצל הנתבעת 2 ("ביטוח חקלאי").

32. התובע 2 תיקן את הרכב אצל מוסך אשר בע"מ אשר הוציא חשבון על סך כולל של 10,789 ש"ח (כולל מע"מ).

העונק הצעת המחיר שחוצאה ביום 1.2.06 על ידי המוסך מצורף לתביעה זו כחלק בלתי נפרד ממנה ומסומן כנספח "ז".

"סונומה" I
עלות מוסך
נספח ז'

33. התובע 2 שילם למוסך את מלוא התשלום לפי הצעת המחיר הנ"ל, לרבות המע"מ.

34. השמאי יחיאל שוהם שבדק את נוקי ה"סונומה" כתוצאה מהתאונה הנ"ל קבע בחוות דעת מטעמו הנושאת את התאריך 1.2.06, כדלקמן:-

3,200 ש"ח

34.1. עלות עבודות תיקון-

- 34.2. עלות חלקי חילוף - 5,757 ש"ח
- 34.3. סה"כ נזק (ללא מע"מ) - 8,957 ש"ח
- עוֹתֵק חוֹת דַעַת הַשְּׁמַאי מְצוֹרֵף לַתְּבִיעָה זֶה כַחֲלֵק בְּלִתֵי נִפְרָד מִמֶּנָּה וּמְסוּמָן כַּנְּסַפֵּחַ "ח".
35. חתובע שילם גם את שכר טרחתו של השמאי הנ"ל בסך של 1,000 ש"ח (858.37 ש"ח בצירוף מע"מ).
- עוֹתֵק חֶשְׁבוֹן שֶׁכֶר טֶרַחַת שֶׁהוּצֵיא חֶשְׁמַאי לַתּוֹבֵעַ 2 מְצוֹרֵף לַתְּבִיעָה זֶה כַחֲלֵק בְּלִתֵי נִפְרָד מִמֶּנָּה וּמְסוּמָנִים כַּנְּסַפֵּחַ "ט".
36. הנתבעת 2 ("ביטוח חקלאי") שילמה לתובע 2 את תקבולי הביטוח בסך של 9,815 ש"ח, בשני שיקים - בסך של 6,315 ש"ח ובסך של 3,500 ש"ח, לפי חפירות כדלקמן: -
- 36.1. עבור התיקונים לפי דו"ח השמאי (ללא מע"מ) - 8,957 ש"ח
- 36.2. עבור שכר טרחת השמאי (ללא מע"מ) - 858 ש"ח
- 36.3. סה"כ - 9,815 ש"ח
- עוֹתֵקֵי סַפְחֵי הַשִּׁיקִים הַנִּיל שֶׁנִּפְרְעוּ לַיְדֵי הַתּוֹבֵעַ 2 עַל יְדֵי הַנְּתַבְעַת 2 מְצוֹרֵפִים לַתְּבִיעָה זֶה כַחֲלֵק בְּלִתֵי נִפְרָד מִמֶּנָּה וּמְסוּמָנִים כַּנְּסַפֵּחַ "י".
37. נציין כי הנתבעת 2 ("ביטוח חקלאי") לא העבירה לידי התובע 2 את רכיב המע"מ ששולם על ידו בגין עלות התיקונים ושכר הטרחה ששולם על ידו לשמאי.
- הנתבעת 2 לא העבירה לידי התובע 2 את רכיב המע"מ ששולם על ידו בגין התשלומים הנ"ל על יסוד הנחתה וקביעתה כי ביכולתו של התובע 2 לקזז את רכיבי המע"מ הנ"ל במלואם באמצעות מס תשומות, ובכך בעצם משופה התובע 2 במלוא נזקו כולל רכיב המע"מ.
38. ברם, וכפי שנפרט בהרחבה להלן, התובע 2 לא קיזז ואינו יכול על פי הדין לקזז את רכיבי המע"מ הנ"ל באמצעות מס תשומות, ויוצא כי נגרם לו נזק וחסרון כיס בגין אי קבלת רכיבי המע"מ הנ"ל.
- עוֹתֵק כְּרֵטִיס הַכְּנֻסוֹת וְהוּצָאוֹת שֶׁל הַתּוֹבֵעַ 2 לַפִּי קוֹזֵז מִס תְּשׁוּמוֹת מֵרַבִּי-כִּפִי שֶׁמִּתִּיר הַדִּין- בְּשִׁעוֹר שְׁנֵי שְׁלִישׁ בְּלֵבַד מֵהוּצָאוֹת בְּגִין מִקְרָה הַבִּיטוּחַ הַנִּיל מְצוֹרֵף לַתְּבִיעָה זֶה כַחֲלֵק בְּלִתֵי נִפְרָד מִמֶּנָּה וּמְסוּמָן כַּנְּסַפֵּחַ "יב".
- 3.ג. התובע 2 - אירוע הביטוח השני**
39. ביום 11.7.06 נפגעה ה"סונומה" על ידי רכב אחר וכתוצאה מכך נגרמו נזקים שונים ל"סונומה".
40. הרכב הפוגע היה מבוטח אצל הנתבעת 3 ("מנורה מבטחים ביטוח בע"מ").
41. התובע 2 תיקן את הרכב אצל מוסך אשר בע"מ אשר הוציא הצעת מחיר על סך כולל של 2,056 ש"ח (כולל מע"מ).
- חֶעֱתֵק הַצַּעַת הַמַּחִיר שְׁהוּצָאָה בְּיוֹם 17.7.06 עַל יְדֵי הַמוֹסָךְ מְצוֹרֵף לַתְּבִיעָה זֶה כַחֲלֵק בְּלִתֵי נִפְרָד מִמֶּנָּה וּמְסוּמָן כַּנְּסַפֵּחַ "יג".

42. התובע 2 שילם למוסד את מלוא התשלום לפי הצעת המחיר הנייל, לרבות המע"מ.

43. השמאי יהודה דואני שבדק את נזקי ה"סונומה" כתוצאה מהתאונה הנייל קבע בחוות דעת מטעמו הנושאת את התאריך 3.1.07, כדלקמן :-

43.1. עלות עבודות תיקון- 1,330 ש"ח

43.2. עלות חלקי מרכב מקוריים- 430 ש"ח

43.3. סה"כ נזק (ללא מע"מ)- 1,760 ש"ח

עותק חוות דעת השמאי מצורף לתביעה זו כחלק בלתי נפרד ממנה ומסומן כנספח "ג".

"סונומה" חו"ד שמאי נספח יג

44. התובע שילם גם את שכר טרחתו של השמאי הנייל בסך של 404 ש"ח (350 ש"ח בצירוף מע"מ).

עותק חשבון שכר טרחה שהוציא השמאי לתובע 2 בגין שכר טרחתו מצורף לתביעה זו כחלק בלתי נפרד ממנה ומסומן כנספח "יד".

"סונומה" שכ"ט שמאי נספח יד

45. הנתבעת 3 ("מנורה") שילמה לתובע 2 סך של 2,110 ש"ח לפי הפירוט כדלקמן :-

45.1. עבור התיקונים לפי דו"ח השמאי (ללא מע"מ)- 1,760 ש"ח

45.2. עבור שכר טרחת השמאי (ללא מע"מ)- 350 ש"ח

45.3. סה"כ- 2,110 ש"ח

העתקי הודעת הנתבעת 3 וספח השיק בגין תקבולי הביטוח הנייל מצורפים לתביעה זו כחלק בלתי נפרד ממנה ומסומנים כנספח "טו".

"סונומה" תק' ביטוח נספח טו

46. נציין כי הנתבעת 3 ("מנורה") לא העבירה לידי התובע 2 את רכיב המע"מ ששולם על ידו בגין עלות תיקון הנזקים ל"סונומה" ושכר הטרחה ששולם על ידו לשמאי.

הנתבעת 3 לא העבירה לידי התובע 2 את רכיב המע"מ בגין התשלומים הנייל על יסוד והנחתה וקביעתה כי ביכולתו של התובע 2 לקזז את רכיבי המע"מ הנייל במלואם באמצעות מס תשומות, ובכך בעצם משופה התובע במלוא נזקיו כולל רכיב המע"מ.

47. ברם, וכפי שנפרט בהרחבה להלן, התובע 2 לא קיזז ואינו יכול על פי הדין לקזז את רכיבי המע"מ הנייל באמצעות מס תשומות, ויוצא כי נגרם לו נזק כספי וחסרון כיס בגין אי קבלת רכיבי המע"מ הנייל.

עותק כרטיס הכנסות והוצאות של התובע 2 לפיו קוזז מס תשומות מרבי- כפי שמתיר הדין- בשיעור בשני שליש בלבד מהוצאות בגין מקרה הביטוח הנייל מצורף לתביעה זו כחלק בלתי נפרד ממנה ומסומן כנספח "סז".

"סונומה" ניבוי מע"מ נספח סז

4.4. התובעת 3

48. התובעת 3 רכשה רכב פרטי מסוג קאיה ספורטז' 2002, מ.ר. 8315010 (להלן: "הקאיה") ושילמה את מלוא תמורתה לרבות רכיב המע"מ.

49. ביום 4.11.04 נפגע ה"קאיה" על ידי רכב אחר וכתוצאה מכך נגרמו נזקים שונים לרכב.
50. הרכב הפוגע היה מבוטח אצל הנתבעת 4, איילון חברת הביטוח בע"מ.
51. התובעת 3 תיקנה את ה"קאיה" אצל מוסד קאיה שפיים (להלן: "המוסד") שהוציא דרישת תשלום בגין חלקי חילוף ועבודה בסך כולל של 8,326 ש"ח (כולל מע"מ).
52. התובעת שילמה למוסד את הסך הנ"ל של 8,326 ש"ח (כולל מע"מ), באמצעות שיק מעותד על מלוא הסכום שזמן פירעונו היה ביום 30.1.05. השיק נפרע במלואו לידי המוסד.
- העתק דרישת התשלום ופירוט תקבולים שהוצאה ביום 11.11.04 על ידי המוסד מצורף לתביעה זו כחלק בלתי נפרד ממנה ומסומן כנספח "יז".
53. השמאי אברהם לב אור שבדק את נזקי ה"קאיה" כתוצאה מהתאונה הנ"ל קבע בחוות דעת מטעמו, הנושאת את התאריך 25.11.04, כדלקמן:-
- 53.1 עלות חלקי חילוף - 3,516 ש"ח
- 53.2 עלות עבודות תיקון- 3,600 ש"ח
- 53.3 סח"כ נזק (ביניים) (ללא מע"מ)- 7,166 ש"ח
- 53.4 ירידת ערך 2.5% (ללא מע"מ)- 3,050 ש"ח
- 53.5 סח"כ נזקים (ללא מע"מ)- 10,216 ש"ח
54. השמאי ציין עוד בחוות דעתו כי: "עבור מע"מ לא אישרנו את מלוא התשומות המותרות לעוסק בקיזוז מע"מ", ואכן הערכתו לצורך תקבולי הביטוח נעשתה ללא מע"מ.
- העתק חוות דעתו הנ"ל של השמאי מצורף לתביעה זו כחלק בלתי נפרד ממנה ומסומן כנספח "יח".
55. התובעת 3 שילמה גם את שכר טרחתו של השמאי בסך 641 ש"ח בצירוף מע"מ וסה"כ- 750 ש"ח (כולל מע"מ).
- עותק חשבון שהוציא השמאי לתובעת 3 בגין תשלום שכר טרחתו מצורף לתביעה זו כחלק בלתי נפרד ממנה ומסומן כנספח "יט".
56. בהודעת סוכנות הביטוח מטעמה של התובעת 3 אל הנתבעת 4 נמסר כי "כתוצאה מתאונה זו ניזוקה מכונית מבוטחתנו כמפורט בתמשך ללא מע"מ", בסך כולל 10,807 ש"ח (תיקונים, שמאות וירידת ערך הרכב, הכל ללא מע"מ).
- עותק הודעת סוכנות הביטוח מצורף לתביעה זו כחלק בלתי נפרד ממנה ומסומן כנספח "כ".
57. הנתבעת 4 ("איילון") שילמה לתובעת 3 סך של 10,807 לפי הפירוט כדלקמן:-
- 57.1 עבור תיקונים לפי דו"ח השמאי (ללא מע"מ)- 7,116 ש"ח
- 57.2 עבור שכר טרחת השמאי (ללא מע"מ)- 641 ש"ח

"קאיה"
 עלות מוסד
 נספח יז

"קאיה"
 חו"ד שמאי
 נספח יח

"קאיה"
 עלות שמאי
 נספח יט

"קאיה"
 חו"ד סוכנות
 נספח כ

57.3. בגין ירידת ערך הרכב בשיעור 2.5% (ללא מע"מ) - 3,050 ש"ח

57.4. סה"כ - 10,807 ש"ח

עותק השיק שהוציאה הנתבעת 4 בגין תקבולי הביטוח הנ"ל מצורף לבקשת אישור זו כחלק בלי נפרד ממנה ומסומן כנספח "כא".

"קאיה"
תק' ביטוח
נספח כא'

59. נציין כי הנתבעת 4 לא העבירה לידי התובעת 3 את רכיב המע"מ ששולם על ידה בגין תיקון הנוזקים ל"קאיה", ירידת ערך הרכב ושכר הטרחה ששולם על ידה לשמאי.

60. התובעת 3 לא קיזזה ואינה יכולה על פי הדין לקזוז את מלוא רכיבי המע"מ הנ"ל באמצעות מס תשומות, באופן חלקי או מלא, מאחר והרכב אינו נחשב לצורך שימוש עסקי, ויוצא כי נגרם לה נזק כספי בגין אי קבלת רכיב המע"מ הנ"ל.

ד. חוק המע"מ ותקנותיו

61. חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (לעיל ולהלן: "חוק מע"מ") קבע כי עוסק, כתגדרתו בסעיף 1 לחוק המע"מ, זכאי לנכות מחמס שבו הוא חייב את מס התשומות בחשבונית מס שהוצאה לו כדין או ברשומון יבוא שהוצא על שמו כבעל הטובין, כל זאת אם התקיימו יותר התנאים שנקבעו בחוק המע"מ.

בכלל זה - חשבונית המס הוצאה לפי סעיף 47 לחוק המע"מ, ומתקיימים לגביה הכללים שבסעיף 9(א) לתקנות מס ערך מוסף (ניהול פנקסי חשבוניות), התשל"ו-1976, המס ששולם הינו בגדר מס תשומות כהגדרתו בסעיף 1 לחוק, קרי- התשומה היא בשימוש בעסק או לצורכי עסק, והתשומה משמשת לעסקה החייבת במס כאמור בסעיף 41 לחוק המע"מ.

ד.1. איסור ניכוי מע"מ בגין רכישת רכב

62. יחד עם זאת, תקנה 14(א) לתקנות מס ערך מוסף, התשל"ו-1976 (להלן: "תקנות המע"מ"), אשר הותקנה מכוח סעיף 144(1) לחוק המע"מ, אסרה על עוסק לנכות לצורכי מס התשומות בגין רכישה או יבוא של "רכב פרטי", אפילו הרכב משמש או נועד לשמש את העוסק אך ורק לצורכי עסקו.

וזו לשון תקנה 14(א) לתקנות המע"מ, שכותרתה "איסור לנכות מס תשומות על רכב" - "המס שהוטל על מכירת רכב פרטי לעוסק או על ייבוא רכב כאמור בידי עוסק לא יהיה ניתן לניכוי".

63. תקנה 14(ב) לתקנות המע"מ פירטה את התריגים לתחולת תקנת משנה א' - "הוראות תקנת משנה (א) לא יחולו במקרים הבאים: ... (2) חיבוא או חרכישה נעשו - (א) בידי עוסק שעיקר עסקו מכירת רכב, לרבות רכב פרטי משומש לגבי רכב שאין בו שימוש ואינו מיועד לשימוש לבד ממכירתו במהלך העסק; (ב) בידי עוסק אחר אם הרכב משמש אך ורק לאחד מאלה: ללימוד נהיגה בבית-ספר לנהיגה; לחשכרת רכב בידי מי שעסקו השכרת רכב; להסעת נוסעים במהלך העסק, בידי מי שעסקו הסעת נוסעים; לסיורים וטיולי שטח, בידי מי שעסקו ארגון סיורים או טיולים כאמור".

תקנה 1(ב) לתקנות המע"מ הגדירה מהו "רכב פרטי", כדלקמן: "לענין תקנה זו ותקנות 2 ו-14, "רכב פרטי" - רכב נוסעים פרטי, רכב פרטי דו-שימושי, רכב

מסחרי אחד ורכב מסחרי בלתי אחד, כמשמעותם בתקנות התעבורה, התשכ"א-1961, ובלבד שמשקלו הכולל המותר של רכב מסחרי כאמור אינו עולה על 3,500 ק"ג, וכן רכב המפורט בתוספת הרביעית, דומה לו במהותו או זהה לו, אך למעט ג"ם המועסק דרך קבע בתנאי שדה או בחצרי העסק או המפעל".

64. תחולת התקנה הנ"ל הינה לגבי רכב שנמסר לקונה החל מיום 10.7.05 (רכב שנמסר לקונה לפני המועד הנ"ל במסגרת עסקת ליסינג יחשב כ"רכב פרטי לעניין החוק הל מיום 1.1.08).

ד.2. הגבלות בניכוי מע"מ בגין הוצאות שוטפות

65. הגם שלא ניתן לנכות מע"מ בגין רכישת רכב העונה לחגורת התקנות, כמפורט לעיל, הותר הדין בניכוי מסוים של מע"מ באמצעות ניכוי מס תשומות לעניין הוצאות שוטפות.

66. תקנה 18 לתקנות מע"מ קבעה כדלקמן :-

"(א) מבלי לפגוע בהוראות פרק זה, מס תשומות בשל רכישת נכסים או בשל קבלת שירותים לשימוש בעסקאות שלגביהן מותר מס התשומות בניכוי (להלן בתקנה זו - לצרכי העסק) וגם לשימוש בעסקאות שלגביהן אין מס התשומות מותר בניכוי או לכל שימוש אחר (להלן בתקנה זו - שלא לצרכי העסק) - יהא ניתן לניכוי בשיעור יחסי שהוא כיחס השימוש לצרכי העסק לכלל השימוש.

(ב) היה בשימוש שלא לצרכי עסק, שימוש בלתי מסוים ינהגו לפי הכללים כדלהלן - (1) קבע המנהל את החלק היחסי לשימוש שלא לצרכי עסק, יראו את קביעתו כשומה וינהגו על פיה, כל עוד לא נקבע אחרת; (2) לא קבע המנהל את החלק היחסי, ועיקר השימוש בנכס או בשירות הוא לצרכי עסק, רשאי העוסק לנכות שני שלישים ממס התשומות; (3) לא קבע המנהל את החלק היחסי, ועיקר השימוש בנכס או בשירות הוא שלא לצרכי עסק, רשאי העוסק לנכות רבע ממס התשומות".

(הדגשות לא במקור - בח"מ).

ד.3. סיכום ביניים - חוק המע"מ ותקנות המע"מ

67. הינה כי כן, מהאמור לעיל עולה כדלקמן :-

67.1. לא ניתן לנכות מע"מ באמצעות ניכוי מס תשומות בעת רכישת "רכב פרטי" שהגדרתו הינה רחבה מאוד וכוללת גם רכב לשימוש מסחרי.

67.2. ניתן לנכות מע"מ בגין הוצאות שוטפות הקשורות לעסקאות וזאת בשיעור שני שלישי ממס התשומות אם עיקר השימוש הנכס (ובמקרה הנדון הרכב) הוא לצורכי עסק, ובשיעור של רבע ממס התשומות אם עיקר השימוש בנכס אינו לצורכי עסק, וחכל אם לא קבע מנהל המע"מ שיעור אחר.

לתביעה זו מצורפת תווית דעת מטעמו של רו"ח משה כדר בעניינים נשוא התביעה המהווה חלק בלתי נפרד ממנה ומסומנת כנספח "בב".

חוות דעת
רו"ח כדר
נספח כ"ב

ה. השלכת הדין על המקרה הנדון

ה.1. התובע 1- חישוב ירידת ערך ה"סיטראון" עם רכיב המע"מ

68. חישוב ירידת ערך ה"סיטראון" נערך על ידי הנתבעת 1 ("הראלי") ללא התחשבות בגורם המע"מ, כדלקמן: - 48,927 ש"ח (ערך הרכב ללא מע"מ) $\times 3.5\% = 1,712$ ש"ח.

התחשיב הנכון הינו כדלקמן: - 48,927 ש"ח + מע"מ (16.5%) = 57,000 ש"ח.

57,000 ש"ח $\times 3.5\% = 1,995$ ש"ח.

לאור האמור לעיל התובע 1 ניזוק בגין אי תשלום מלוא ירידת ערך הרכב בסך של 283 ש"ח (1,712 ש"ח - 1,995 ש"ח).

ה.2. התובע 1- החזר מע"מ (חלקי) בגין תיקון הרכב

69. "סיטראון"- דמי הביטוח ששילמה הנתבעת 1 ("הראלי") לתובע 1 בגין עלות התיקונים, עלות בדיקת השמאי וירידת ערך ה"סיטראון" לא כללו את חלק המע"מ אשר התובע 1 אינו יכול לנכות מס תשומות בשיעור של שליש.

לפיכך נזקיו של התובע 1 הינם כדלקמן:

69.1. מע"מ בגין עלות תיקון הרכב (2800 ש"ח $\times 1/3$) - 933 ש"ח

69.2. מע"מ בגין חוות דעת השמאי (215 ש"ח $\times 1/3$) - 72 ש"ח

69.3. סה"כ - 1,055 ש"ח

סך כל נזקיו של התובע 1 הכוללים הפרשי ירידת ערך (283 ש"ח) ופרשי מע"מ (1,005 ש"ח), הינם - 1,288 ש"ח. על כך יש להוסיף ריבית מיוחדת לפי סעיף 28א. לחוק הוזה ביטוח או הפרשי הצמדה וריבית כדין.

ה.3. התובע 2- החזר מע"מ (חלקי) בגין תיקון הרכב

70. "סונומה I"- דמי הביטוח ששילמה הנתבעת 2 ("ביטוח חקלאי") לתובע 2 בגין עלות התיקונים ועלות בדיקת השמאי בגין ה"סונומה" (אירוע ראשון) לא כללו את חלק המע"מ אשר התובע 2 אינו יכול לנכות מס תשומות בשיעור של שליש.

לפיכך נזקיו של התובע 2 הינם כדלקמן:

70.1. מע"מ בגין עלות תיקון הרכב (1,269 ש"ח $\times 1/3$) - 423 ש"ח

70.2. מע"מ בגין חוות דעת השמאי (142 ש"ח $\times 1/3$) - 47 ש"ח

70.3. סה"כ - 470 ש"ח

סך כל נזקיו של התובע 2 בגין הפרשי מע"מ (אירוע I) הינם - 470 ש"ח.

71. "סונומה II"- דמי הביטוח ששילמה הנתבעת 3 ("מנורה") לתובע 2 בגין עלות התיקונים ועלות בדיקת השמאי בגין ה"סונומה" (אירוע שני) לא כללו את חלק המע"מ אשר התובע 2 אינו יכול לנכות מס תשומות בשיעור של שליש.

לפיכך נזקיו של התובע 2 הינם כדלקמן:

- 71.1 מע"מ בגין עלות תיקון הרכב (273 ש"ח X 1/3) - 90 ש"ח
- 71.2 מע"מ בגין חוות דעת השמאי (54 ש"ח X 1/3) - 18 ש"ח
- 71.3 סה"כ - 108 ש"ח

סך כל נזקין של התובע 2 בגין הפרשי מע"מ (אירוע II) הינם - 108 ש"ח. ובגין שני האירועים הנ"ל יחדיו בסך של 578 ש"ח. על כך יש להוסיף ריבית מיוחדת לפי סעיף 28א. לחוק חוזה ביטוח או הפרשי הצמדה וריבית כדין.

ה. התובעת 3- אי החזר מע"מ מלא בגין תיקון הרכב

72. "קאיה" דמי הביטוח ששילמה הנתבעת 4 ("איילון") לתובעת 3 בגין עלות התיקונים, עלות בדיקת השמאי וירידת ערך ה"קאיה" לא כללו את חלק המע"מ אשר התובעת 3 אינה יכולה לנכות באמצעות מס תשומות בשיעור מלא. לפיכך נזקיה של התובעת 3 הינם כדלקמן:-

- 72.1 מע"מ בגין עלות תיקון הרכב - 1,210 ש"ח
- 72.2 מע"מ בגין חוות דעת השמאי - 109 ש"ח
- 72.3 מע"מ בגין ירידת ערך (20,740 ש"ח X 2.5%) - 518 ש"ח
- 72.4 סה"כ - 1,837 ש"ח

סך כל נזקיה של התובע 3 הכוללים הפרשי ירידת ערך (518 ש"ח) והפרשי מע"מ (1,319 ש"ח), הינם - 1,837 ש"ח. על כך יש להוסיף ריבית מיוחדת לפי סעיף 28א. לחוק חוזה ביטוח או הפרשי הצמדה וריבית כדין.

1. עילות וטענות משפטיות

73. תובענה זו מוגשת בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006, התוספת השנייה, סעיפים 1 ו-2.

"תביעה נגד עוסק, בהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לענין שבינו לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו".

"תביעה נגד מבטח, סוכן ביטוח או חברה מנהלת, בקשר לענין, לרבות חוזה ביטוח או תקנון קופת גמל, שבינם לבין לקוח, לרבות מבטח או עמית, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו".

74. התובעים יטענו כי התנהגותן ומחדליהן של הנתבעות או מי מהן, כלפי התובעים, כמו כלפי יתר יחיד הקבוצה המיוצגת, הינו כמפורט לחלן:-

74.1 חטעיה על פי סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981 (לעיל ולהלן: "חוק הגנת הצרכן") לגבי עניין מהותי בעסקה (אי תשלום רכיב המע"מ שאינו ניתן לניכוי), לרבות- לגבי הטיב, המהות, הכמות והסוג של נכס או שירות (סי' 12) לחוק הגנת הצרכן, המחיר הרגיל או המקובל (סי' 13) לחוק הגנת הצרכן, תנאי אחריות לנכס או לשירות (סי' 17) לחוק הגנת הצרכן, ועוד.

74.2 הפרת תובת הגילוי הטאות על פי סעיף 4 לחוק הגנת הצרכן.

74.3. הפרת חובה חקוקה, לרבות- סעיפים 27, 28(א), 28א, 39(א), 39(ב), 55(א), 56(א), 56(ג), ו- 64 לחוק חוזה ביטוח, התשמ"א-1981 (להלן: "חוק חוזה ביטוח").

(חוק חוזה ביטוח- פרק א' "הוראות לכל סוגי הביטוח", סימן ה' "תגמולי ביטוח", סימן ז' "הוראות שונות", פרק ד' "ביטוח נזקים", סימן א' "ביטוח נכסים").

התובעים יטענו כי כל אחת מהנתבעות לא קיימה את החובה המוטלת עליה על פי כל אחד מהחיקוקים הנ"ל, והחיקוקים הנ"ל, לפי פירושם הנכון, נועדו לטובתו או להגנתו של כל אחד מהתובעים, והחפירה גרמה לכל אחד מהתובעים נזק מסוגו או מטבעו של הנזק שאליו נתכוונו החיקוקים הנ"ל, והדבר נכון גם לגבי יחידי הקבוצה המיוצגת.

74.4. התנהגות שלא בתום לב ושלא בדרך מקובלת [סעיפים 12, 39, ו- 61(ב) לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973].

74.5. עשיית עושר ולא במשפט.

75. התובעים יטענו כי ככל שתגית העדר תביעות (להלן: "התגיה") כלפי הנתבעות, או מי מהן, נכללת במסגרת קבלת תקבולי הביטוח (כגון- נספח "ה" בעניינו של התובע 1), הרי שזו אינה חלה על רכיב המע"מ ועל העניינים נשוא תובענה זו, שכן התניה מתייחסת לתביעות שמעבר לסך תקבולי הביטוח לרבות המע"מ, ומטרתה למנוע דרישות ותביעות נוספות מעבר לכך.

76. יחד עם זאת, במידה והנתבעות, בצר להן, ינסו להיתפס בתניה כמתסום או כתשובה לתובענה, יטענו התובעים כי התניה אינה חלה על תשלום רכיב המע"מ והעניינים נשוא תובענה זו, בין היתר, מהטעמים כדלקמן:-

76.1. התניה הינה בכפוף להנחת וקביעת הנתבעות המתבססות על הדין התקף בארץ ולפיו התובעים יכולים לנכות את רכיב המע"מ במס תשומות, ומטעם זה לא נכלל בתקבולי הביטוח ששולמו על ידן לתובעים.

מקום שהדין עליו התבססו הנתבעות אינו מאפשר לנכות את רכיב המע"מ במס תשומות הרי שנשמט הבסיס להנחת היסוד הנ"ל ולפיכך התניה אינה חלה בעניין זה.

76.2. הנתבעות משלמות את רכיב המע"מ שאינו ניתן לניכוי במס תשומות, גם לאחר תשלום תקבולי הביטוח ללא רכיב המע"מ, וזאת לפי פנייה יזומה מטעמו של המבוטח ו/או המוטב (צד שלישי), ולפיכך מבחינתן התניה אינה חלה לעניין רכיב המע"מ.

76.3. על פי סעיף 27 לחוק חוזה ביטוח שומה על הנתבעות לשלם את מלוא תקבולי הביטוח שאינם שנויים במחלוקת תוך פרק הזמן הנקוב בחוק.

על פי סעיף 39(ב) לחוק חוזה ביטוח לא ניתן להתנות על קביעת סעיף 27 לחוק זה אלא לטובת המבוטח או המוטב.

לפיכך התניה, ככל שהיא מתייחסת לרכיב המע"מ (דבר המוכחש), יש לראותה כבטלה לאור קביעותיו הני"ל של חוק חוזה ביטוח.

76.4. על פי סעיף 36 לחוק הגנת הצרכן: "הוראות חוק זה יחולו על אף כל ויתור או הסכם נוגד", וגם מטעם זה יש לראות את התניה, ככל שהיא מתייחסת לרכיב המע"מ (דבר המוכחש), כבטלה.

76.5. תנית הויתור, ככל שהינה מתייחסת לרכיב המע"מ (דבר המוכחש), הינה בגדר חוזה שכריתתו, תכנו או מטרתו הם בלתי חוקיים, בלתי מוסריים או סותרים את תקנת הציבור וגם מטעם זה הינה בטלה.

76.6. התניה, ככל שהיא מתייחסת לרכיב המע"מ (דבר המוכחש), הינה בגדר תנאי מקפח בחוזה אחיד, ובכלל בבחינת חוקה מקפחת לפי סעיפים 14(1), 4(2), 4(3), 4(6), ו- 4(8) לחוק זה, ולפיכך הינה בטלה.

76.7. התניה, ככל שהיא מתייחסת לרכיב המע"מ (דבר המוכחש), אינה מתיישבת עם חובת תום הלב על פי סעיפים 12, 39, ו- 61(ב) לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973, וגם מטעם זה הינה בטלה.¹

76.8. התניה, ככל שהיא מתייחסת לרכיב המע"מ (דבר המוכחש), אינה מתיישבת עם חוזר המפקח על הביטוח (חוזר 37-1-2005), שנכנס לתוקף ביום 1.12.05, שעניינו "הוראות בדבר טפסי קבלה ושחרור", ולפיו מבטח לא יחתים על טופס קבלה ושחרור באופן גורף, מקום שלא כל תקבולי הביטוח שולמו לתובע.

עותק החוזר הני"ל של המפקח על הביטוח מצורף לבקשת אישור זו כחלק בלתי נפרד ממנה ומסומן כנספח "בג".

חוזר המפקח
על הביטוח
נספח בג'

76.9. לאור האמור לעיל הנתבעות מנועות מלטעון כי תנית העור תביעות חלה על רכיב המע"מ.

ז. הסעדים הנתבעים

77. הסעדים הנתבעים במסגרת התובענה הייצוגית הינם כדלקמן:-

77.1. ליתן פסק דין עשה/הצהרתי לפיו על הנתבעות להביא בחשבון את רכיב המע"מ על ערך הרכב בעריכת התחשיב לעניין תקבולי הביטוח בגין ירידת ערך הרכב בשל אירוע ביטוח, וכחלק בלתי נפרד מתקבולי הביטוח לרכיב זה.

77.2. ליתן פסק דין עשה/הצהרתי לפיו על כל אחת מהנתבעות לשלם במסגרת תקבולי הביטוח, בגין תיקון הרכב, שמאות וירידת ערך הרכב, את אותו חלק המע"מ אשר על פי הדין לא ניתן לנכותו באמצעות מס תשומות.

¹ בג"צ 59/80, שירותי תחבורה ציבוריים באר שבע בע"מ ואח'י נ' בית הדין הארצי לעבודה בירושלים (אחי'. פי"ד לח(1) 828, פסקה 12, בעמ' 839-838. "... לעיתים תוצאת אי קיום החובה (לנחוג בתום לב לפי סי 39 לחוק החוזים-החיי"מ) היא בתשלום פיצויים או במתן אכיפה. לעיתים התוצאה היא בשלילת פיצויים או אכיפה מהצד המפר. לעיתים תוצאת החפדה היא במתן כוח לבעל החוזה האחר למעול פעולות מסוימות בתחום תחומה, שאחרת היו נחשבות להפרה, או שלילת כוח, הנתון לבעל החוזה המפר על-פי הוראות החוזה. לעיתים התוצאה אינה אלא זו, שהפעולה, שבוצעה תוך הפרת החובה, אינה משתכללת ואינה תופסת".

77.3. להורות לכל אחת מהנתבעות לשלם ליחיד הקבוצה המיוצגת (ובכללם לתובעים) את המע"מ על תקבולי הביטוח בגין תיקונים לרכב, בדיקת ודו"ח שמאי (וירידת ערך הרכב מיום 10.7.05 ואילך), בשיעור אותו חלק המע"מ שאינו ניתן לניכוי במס תשומות על פי הדין, וזאת לשבע השנים שקדמו להגשת בקשת האישור, בתוספת ריבית מיוחדת לפי סעיף 28א. לחוק חוזה ביטוח, או הפרשי הצמדה וריבית כדין.

77.4. להורות לכל אחת מהנתבעות לשלם ליחיד הקבוצה המיוצגת (ובכללם לתובעים) את תקבולי הביטוח הנעודכנים בגין רכיב ירידת ערך הרכב כשהוא כולל את רכיב המע"מ על ערך הרכב, וזאת החל מיום 10.7.05 ואילך, בתוספת ריבית מיוחדת לפי סעיף 28א. לחוק חוזה ביטוח או הפרשי הצמדה וריבית כדין.

77.5. לפסוק שכר טרחה ראוי לעורכי הדין המייצגים, באי כוח התובעים.

77.6. לפסוק גמול הולם לתובעים, במעמדם כתובעים ייצוגיים.

77.7. לחייב את הנתבעות בהוצאות ההליך המשפטי ושכ"ט ב"כ התובעים בצירוף מע"מ בגינם, וכן בהוצאות מלוא הפרסומים המתחייבים על פי הדין ובכלל זה בגין הגשת בקשת האישור ואישור התובענה הייצוגית.

277
ארנון גרפי, עו"ד
ב"כ התובעים